

Retsensioon

Sven Sakkov

M.Phil, Kaitseministeeriumi kaitsepoliitika ja riigikaitse planeerimise osakonna juhataja asetäitja

Artikli autor toob hästi esile veelahkme, kuhu Lääs 2001. aasta 11. septembril jõudis. 1990. aastaid on nimetatud ka puhkuseks ajaloost. Ega saanudki kuigi kaua ühe ajastu nimetuses säilida sõna "järgne" – külma sõja järgne ajastu (*post cold war era*). Kui külma sõja ajal oli Lääs vastakuti kohati religioosseid sugemeid omava kommunistliku ideoloogiaga, siis nüüd on vastaseks ideoloogiahõnguline religioosne liikumine. 2002. aasta septembris avaldatud USA rahvuslik julgeolekustrateegia (*National Security Strategy*) annab alust arvata, et globaalne terrorismivastane võitlus on vähemalt sama pikk ja ulatuslik kui külm sõda. On ka mainitud, et Afganistani sõda ja Iraagi sõda ei peaks käsitlema kui sõdu, vaid kui kampaaniaid, mis on osa ühest sõjast – globaalsest sõjast terrorismiga.

Lisaks hästi välja toodud terrorismi ajaloole oleks autor võinud kaaluda ka nn klassikalise terrorismi (näiteks IRA) ning nüüdisaegse globaalse terrorismi (näiteks Al Qaida) võrdlemist. Elik kui IRA eesmärgid on lokaalsed ja on võimalik ette kujutada nende eesmärkide täitumist, IRA-ga on võimalik läbi rääkida ning nad on kasutanud terroriakte enda poliitilistele eesmärkidele tähelepanu tõmbamiseks, siis Al Qaida eesmärgid on globaalsed, nende täitumist pole võimalik ette kujutada, nendega ei ole võimalik läbi rääkida ning nad kasutavad terroriakte mitte tähelepanu saavutamiseks, vaid sõjapidamise vahendina. Samal ajal on Al Qaida ja teiste sarnaste rühmitiste eesmärk kindlasti ka laia meedia tähelepanu saavutamine, seda eelkõige oma kasvulava turgutamiseks. Selles osas on vaieldav autori väide, et Eesti marginaalsusega terrorismivastases koostöös võib kaasneda oht muutuda terrorismi märklauaks. Meenutagem kas või seda šokki, mis tabas aktiivset terrorismivastase koalitsiooni liiget Norrat selle aasta mais, kui Al Qaida kutsus üles teiste riikide hulgas ka Norrat ja inimesi ründama.

Kindlasti on tulevikus vaja käsitleda teemasid, nagu terrorismi põhjused ja üksikisiku vabaduste ja demokraatia puudumine suures osas islamimaades; nurjunud riigid kui terrorismi katalüsaator; Afganistani 1980. aastate sõja mõju rahvusvahelisele terrorismile; rahvuslike vabastusliikumiste ja terrorismi eristamine; kas on võimalik sõjaliste vahenditega võidelda ja palju peaks ressursse kulutama ennetavale tööle, kaasa arvatud arenguabile? Käesolev artikkel on oma eesmärgi – terrorismiga seonduvate akadeemiliste uuringute analüüs, süstematiseerimine ja tutvustamine Eesti nõudlikumale lugejale – saavutanud. Paraku ei võimaldanud artikli maht kõiki teemasid ja terrorismitahke käsitleda. Jääb üksnes loota antud artikli järjele.